
GUIDE TEKNISKE KRAV FOR BOLIGMØBLER

1. UDGAVE
NOV 2015

Denne guide er beregnet for personer, der har interesse i tekniske krav for boligmøbler, herunder forbrugere, møbelhandlere og møbelproducenter. Den kan desuden anvendes af forbrugerorganisationer, rådgivere og myndigheder, bl.a. i forbindelse med ulykker og reklamationssager.

Formålet med guiden er at udbrede kendskabet til de krav til sikkerhed, styrke og holdbarhed, der findes for boligmøbler.

Guiden er udarbejdet af Kjeld Bülow for Træ- og Møbelindustrien og Furn-Tech | Dansk Møbelkontrol. Kjeld Bülow er formand for Dansk Standards udvalg for møbler, dansk deltager i alt europæisk og internationalt standardiseringsarbejde på møbelområdet og har eget rådgivningsfirma for møbelbranchen. Kontakt: kjb@post8.tele.dk

BAGGRUND

De møbelproducenter, der leverer møbler til boligmarkedet, skal - ligesom andre møbelproducenter - opfylde en række lovkrav.

Dette gælder både i relation til sikkerhed (**Lov om Produktsikkerhed**) - til funktion og holdbarhed (**Lov om Køb og Markedsføringsloven**) - og i relation til **elektriske funktioner og installationer**.

Herudover findes der en række lovkrav vedrørende kemikalier (bl.a. i REACH Kandidatliste).

I relation til produktsikkerhed skal det bemærkes, at der i Europa årligt sker titusindvis af ulykker med møbler, nogle af dem med dødelig udgang. Her er der særligt fokus på møbler til børn.

Producenternes ansvar

Det skal understreges, at producenterne - dvs. den, der fremstår som "producent", og som markedsfører møblerne - har ansvaret for møblerne, uanset om de er fremstillet i Danmark eller om de er importeret. I forbindelse med import kan det i mange tilfælde være vanskeligere at sikre opfyldelse af lovgivningen, fordi man ofte ikke har direkte indflydelse på produktionen.

HUSK at checke på www.kravtilmobler.dk at du har den seneste udgave!

DEFINITIONER

”**Boligmøbler**” er i denne guide møbler, der anvendes af private personer i boligen.

”**Kontormøbler**” er de møbler, der anvendes i hjemmet i forbindelse med kontorarbejde, som er omfattet af arbejdsmiljøloven (hjemmearbejdspladser). For disse møbler henvises til guiden om krav til kontormøbler.

”**Møbler til kontraktmarkedet**” er de møbler, som anvendes uden for boligen, og som ikke er omfattet af arbejdsmiljøloven, f.eks. gæste- og mødestole i kontorer, konferencemøbler, kantinemøbler, lounge-møbler osv.

LOVKRAV

I henhold til **Lov om Produktsikkerhed** må der kun bringes sikre produkter på markedet, dvs. produkter, hvor der ikke opstår risiko eller kun opstår begrænset og acceptabel risiko for sikkerheds- eller sundhedsmæssig fare for forbrugere, når produktet anvendes under almindelige eller forudsigelige omstændigheder og inden for produktets forventede levetid. Sikkerheden skal kunne dokumenteres. Se nedenfor under Dokumentation.

Det skal understreges, at Lov om Produktsikkerhed også gælder for handel med brugte møbler, dog ikke forbruger-til-forbruger.

I henhold til **Lov om Køb** er det først og fremmest mangler, garantier og reklamationsret, der sætter grænser.

I henhold til **Lov om Markedsføring** må erhvervsdrivende ikke anvende vildledende eller urigtige angivelser eller udelade væsentlige informationer, jvf. den såkaldte ”positive oplysningspligt”.

I **REACH** (den europæiske kemikalielovgivning) er det først og fremmest **Annex XVII** (forbud og begrænsninger) og **Kandidatlisten**, der er relevante.

Herudover findes der en række andre love, som er relevante:

Formaldehyd: **Miljøministeriets Bekendtgørelse nr. 289/1983**. Denne er under revision.

Dimethylfumarat: **Miljøministeriets Bekendtgørelse nr. 325/2009**.

Handel med ulovligt træ: **Miljøministeriets nr. 169/2013**.

Maskindirektivet (MD)

Elektrisk justerbare møbler til **professionel** brug, f.eks. højdejusterbare skriveborde til kontor og kontraktmarkedet, er omfattet af MD. Møblerne **skal** være CE mærket i henhold til dette direktiv. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Dokumentation: CE mærkning på møblet, Overensstemmelseserklæring (OES), Brugermanual.

Lavspændingsdirektivet (LvD)

Alle boligmøbler med elektriske installationer, f.eks. lys, falder ind under LvD, og møblerne **skal** være CE mærket i henhold til dette direktiv. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket. Overensstemmelseserklæring (OES) skal ikke følge med møblet, men skal kunne fremvises på forlangende.

Dokumentation: CE mærkning på møblet, Brugermanual.

EMC direktivet (Elektromagnetisk Kompatibilitet)

Alle møbler, som indeholder komponenter, og som udsender elektronisk støj, falder ind under EMC direktivet, og møblerne **skal** derfor være CE mærket i henhold til dette direktiv. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Dokumentation: CE mærkning på møblet, Overensstemmelseserklæring (OES), Brugermanual.

RoHS direktivet (Begrænsning af Visse Farlige Stoffer i Elektrisk og Elektronisk Udstyr)

RoHS 2 er et CE-mærkningsdirektiv, så leverandørerne skal levere dokumentation for, at deres komponenter opfylder direktivet (RoHS compliance).

Dokumentation: Overensstemmelseserklæring (OES).

WEEE (Elskrot - skraldespandsmærket)

Importører af elektriske/elektroniske komponenter - også fra andre EU lande - f.eks. lys, el-motorer og styreenheder, skal være tilmeldt DPA (Dansk Producent Ansvarssystem (DPA)) i Danmark.

Dokumentation: Elektriske/elektroniske komponenter skal være mærket og skal være tilmeldt ”dpa-system”. Kontrol kan foretages på www.dpa-system.dk

STANDARDER

Standarder, både danske (DS), Europæiske (EN) og Internationale (ISO), revideres jævnligt, og udkommer derfor i nye udgaver med ny datering. Referencerne nedenfor følger det system, der anvendes for standarder: Når referencen er udateret, er det altid den seneste udgave, der gælder. Når referencen er dateret, er det udgaven med den refererede dato, der gælder.

Bagest i denne guide findes en liste med links til viden om standarder.

Europæiske standarder (EN)

De EN standarder, der nævnes i det efterfølgende, er gældende i alle EU og EØS lande og i Schweiz samt i en række kandidatlande til EU medlemskab. De **skal** implementeres som nationale standarder, og modstridende nationale standarder **skal** trækkes tilbage.

Internationale standarder (ISO)

ISO standarder er ”frivillige” og det er ikke et krav, at de implementeres som nationale standarder. Alligevel er det nødvendigt at referere til ganske få ISO standarder, idet de indeholder prøvningsmetoder, som ikke findes i EN standarder. **Bemærk, at der ikke er krav i ISO standarderne**, men i annex’er findes der forslag til krav, som kan anvendes i mangel på nationale krav.

Nationale standarder (f.eks. DS, DIN, BS osv.)

I de lande, der **skal** implementere EN standarder, er det **ikke** tilladt at udgive standarder, der er i modstrid med EN standarderne. Men det er tilladt at udgive standarder, der ikke er i strid med EN standarder. Det medfører, at hvis man eksporterer sine møbler, skal man altid kontrollere, om der er nationale standarder for det pågældende møbel. Det gælder ikke mindst USA, Tyskland, Frankrig, England og Kina.

KRAV TIL PRODUKTER

BØRNEMØBLER

Både producenter, forbrugere og myndigheder har meget stort fokus på sikkerhedskrav for børnemøbler, ikke mindst fordi en stor del af de alvorlige ulykker, der er med møbler, sker med børnemøbler. Herudover tegner børnemøbler sig for langt de fleste RAPEX-notifikationer af farlige møbler (se link bagest).

EU-kommissionen har senest udstedt en række mandater til den europæiske standardiseringsorganisation, CEN, med krav om stramninger af sikkerhedskravene for en række børnemøbler, herunder høje barnestole, madrasser til barnesenge, vugger o. lign., samt ”almindelige” siddemøbler til børn.

Denne guide omhandler de EN standarder for de produkter, som varetages af Dansk Standards møbeludvalg, S 256, og den europæiske møbelkomité CEN TC 207, Furniture, dvs. barnesenge, madrasser til barnesenge, vugger, høje barnestole, pusleborde og siddemøbler til børn.

Der findes også børneomsorgsprodukter, som varetages af Dansk Standards udvalg for børneomsorgsprodukter, S 286. Disse produkter er ikke indeholdt i denne guide.

MEGET VIGTIGT!

EN standarderne opdateres jævnligt, ikke kun efter at der er sket ulykker, men også efter mandater fra EU kommissionen. Det er derfor meget vigtigt, at være opmærksom på, at et produkt, som opfylder sikkerhedskravene i en "ældre" udgave af en given standard, ikke nødvendigvis opfylder de seneste/gældende sikkerhedskrav.

Der er et meget stort marked for brugte børnemøbler, som måske opfyldte sikkerheds-kravene i en tidligere standard, men som ikke opfylder de sikkerhedskrav, der er gældende i dag.

Det skal understreges, at Lov om Produktsikkerhed også gælder for brugte møbler, som handles erhvervsmæssigt - men ikke møbler, som handles privat.

Check altid seneste udgave af standarderne, se links bagest i denne guide.

Barnesenge bør overholde kravene i EN 716 del 1. Standarden er under revision.

Madrasser til barnesenge, vugger o. lign. - der er en ny EN standard for madrasser på vej efter mandat fra EU kommissionen.

Vugger bør overholde kravene i EN 1130 del 1. Standarden er under revision.

Høje barnestole bør overholde kravene i EN 14988 del 1. Standarden er under revision.

Pusleborde bør overholde kravene i EN 12221 del 1. Standarden er under revision.

Det skal bemærkes, at der findes el-justerbare pusleborde på markedet. Disse skal være CE mærket iht. ovenstående retningslinjer. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Etagesenge og høje senge bør overholde kravene i EN 747-1.

Siddemøbler til børn - der er en ny EN standard under udarbejdelse efter mandat fra EU kommissionen.

MØBLER TIL VOKSNE

Generelt

Der er udarbejdet standarder for stort set alle møbeltyper til såvel indendørs som udendørs anvendelse.

Mange møbler sælges til både bolig-, kontor- og kontraktmarkedet. Såfremt producenter har dokumentation for, at et møbel opfylder kravene til kontor- og kontraktmarkedet, kan man som udgangspunkt regne med, at de også opfylder kravene til boligmarkedet. Sikkerhedskravene normalt er de samme, mens kravene til styrke og holdbarhed er højere til kontor- og kontraktmarkedet.

Siddemøbler bør mindst overholde kravene i EN 12520. EN 16139, som er for siddemøbler til kontraktmarkedet kan også anvendes - her er kravene højere. Alle siddemøbler, som indeholder elektriske dele, **skal** være CE mærket iht. ovenstående retningslinjer. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Borde bør overholde kravene i EN 12521. EN 15372, som er for borde til kontraktmarkedet kan også anvendes - her er kravene højere.

Alle borde, som indeholder elektriske dele, **skal** være CE mærket iht. ovenstående retningslinjer. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Opbevaringsmøbler og køkkener bør overholde kravene i EN 14749. Standarden er under revision - ny udgave forventes ultimo 2015 eller primo 2016. EN 16121, som er for opbevaringsmøbler til kontraktmarkedet, kan også anvendes - her er kravene højere.

For opbevaringsmøbler til børneværelser anbefales det, at de fæstnes til bygningen/væggen for at modvirke, at de vælter, f.eks. på grund af børns omgang med dem.

Alle opbevaringsmøbler og køkkener, som indeholder elektriske dele, **skal** være CE mærket iht. ovenstående retningslinjer. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Hvis producenten leverer de elektriske dele eller har dem i sit produktprogram, skal producenten foretage CE mærkningen, selvom de ikke er monteret.

Hvis en møbelhandler på egen hånd leverer elektriske dele, som ikke er en del af producentens produkter (komponenter), skal møbelhandleren foretage CE mærkningen. Hvis en forbruger selv køber elektriske dele andre steder end fra producentens sortiment og monterer dem i et opbevaringsmøbel, er forbrugeren ansvarlig for, at kravene i lovgivningen er overholdt - det kan f.eks. ske ved at lade en autoriseret el-installatør udføre arbejdet

Senge bør overholde kravene i EN 1725.

Alle senge, som indeholder elektriske dele (f.eks. elevationssenge), **skal** være CE mærket iht. ovenstående retningslinjer. Det er **ikke** tilstrækkeligt, at de elektriske komponenter er CE mærket.

Madrassers egenskaber, herunder hårdhed og tykkelsestab, testes iht. EN 1957. Hårdheden angives i tal fra 1 til 10, hvor 1 er meget hård og 10 er meget blød.

KRAV TIL OVERFLADER – DS/INF 132

DS/INF 132 indeholder krav til overfladers modstandsdygtighed over for væsker, varme og ridser. Bemærk, at kravene ikke gælder for olie-, voks- og sæbebehandlede overflader samt linoleum, idet disse kræver jævnlig vedligeholdelse for at holde sig pæne.

Den er opdelt i 6 kravkategorier, hvoraf 5 er relevante for boligmøbler:

Kravkategori 1	Understel, ben og sarge på alle møbler
Kravkategori 2	Sæde, ryg og arme på siddemøbler
Kravkategori 3	Udvendige overflader samt hylder og bunde i opbevaringsmøbler
Kravkategori 4	Overflader på børnemøbler
Kravkategori 6	Køkkenbordplader

KRAV TIL TEKSTILER

Nedenstående inkluderer kun de vigtigste af de mange tekniske krav, der kan stilles til tekstiler. For yderligere krav henvises til **Møbelstoffklassifikation: 2013**, som kan downloades fra <http://www.teknologisk.dk/8910>

Møbelstoffer til boligmarkedet bør opfylde følgende krav:

Slidstyrke:	Minimum 15.000 slidbevægelser på blød polstring og minimum 25.000 på hård.
Pilling:	Minimum 3-4
Lysægted:	Minimum 5
Sømskridning:	Maksimum 5 mm (især vigtig ved løst vævede tekstiler)

KRAV TIL LÆDER

Læder på slidflader, dvs. sæder, arme og ryg, bør opfylde nedenstående krav - spalt, "bonded læder" osv. bør ikke anvendes på slidflader:

Prøvning	Anilinlæder	Semi-anilin læder	Dækfarvet læder
Lysægted	Anilinlæder er meget lysfølsomt og meget modtagelig overfor bl.a. farvede væsker. Da det stort set ikke har nogen overfladebeskyttelse, er store farveændringer normale.	4-5	Minimum 5
Gnideægted våd		Minimum 4 efter 80 gnidninger	
Gnideægted tør		Minimum 4 efter 500 gnidninger	
Overfladevedhæftning		1,5 N / cm	
Rivstyrke	Min 20 N		

Det skal bemærkes, at sved kan have en markant indflydelse på læderets overflade. Det kan bl.a. medføre opløsning af overfladebeskyttelsen.

DOKUMENTATION

I relation til Lov om Produktsikkerhed kræver myndighederne, at der foreligger dokumentation for produktets sikkerhed. For andre egenskaber bør der altid foreligge dokumentation for, at møbler opfylder relevante krav for møbler til boligmarkedet.

Dokumentation kan både komme fra producentens egne undersøgelser/prøvninger og fra et eksternt prøvningslaboratorium.

For prøvninger fra eksterne prøvningslaboratorier bør der lægges vægt på, at dette har den fornødne kompetence. Prøvningslaboratoriets kompetence sikres ved akkreditering af ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation), f.eks. Teknologisk Institut (DK), CATAS (I), FIRA (UK) og FCBA (F).

PRØVNINGSRAPPORTER OG CERTIFIKATER

Normalt accepteres både prøvningsrapporter og certifikater. Certifikater er altid baseret på gennemførte prøvninger – der skal således foreligge en prøvningsrapport, som skal medfølge. Men certifikater er ikke altid en dokumentation for, at de stillede krav er opfyldt.

Som et eksempel herpå medfører et **GS Certifikat** (Geprüfte Sicherheit) ikke nødvendigvis, at kravene i en given standard er opfyldt. Derfor skal den medfølgende prøvningsrapport vedlægges som dokumentation for, at produktet opfylder de relevante krav.

Det anbefales, at prøvningsrapporter ikke må være mere end 3 år gamle, dels på grund af ændringer i materialer og produktion og dels på grund af opdateringer af standarderne. **Dette er særlig vigtigt for børnemøbler.**

KVALITETSSIKRINGS- & MILJØSTYRINGSSYSTEMER

Der er en udbredt misforståelse af, hvad kvalitets- og miljøstyrings-systemer medfører, derfor skal følgende slås fast:

Et **kvalitetsstyringssystem (f.eks. ISO 9001)** har til formål at sikre, at virksomheden arbejder systematisk med kvalitet. Det dokumenterer **ikke**, at møblerne er af høj kvalitet, men at møblerne er af en **ensartet** kvalitet, som kan være høj eller lav.

Et **miljøstyringssystem (f.eks. ISO 14001 eller EMAS)** har til formål at sikre, at der arbejdes systematisk med miljøforbedringer. Det dokumenterer **ikke**, at virksomhedens produkter er miljøvenlige, men at virksomheden arbejder systematisk med miljøforhold.

LINKS

Viden om møbler:
www.furn-tech.dk

Guides for krav til møbler:
www.kravtilmoebler.dk

Viden om standarder for møbler:
www.mobelstandarder.dk

Køb møbelstandarder:
www.ds.dk

EU notifikationer af farlige produkter:
<http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.listNotifications>

Anmeldelse af farlige produkter:
www.sik.dk

Prøvning af møbler:
www.teknologisk.dk/ydelser/moebler/22633